

Premiera 17. 10. 1986
Lutkovno gledališče Ljubljana
sezona 2006/07

Svetlana Makarovič
SAPRAMIŠKA

Režija: Nace Simončič
Postavitev z novo zasedbo: Peter Dougan
Likovna zasnova: Jaka Judnič
Glasba: Svetlana Makarovič
Glasbena priredba: Lado Jakša

Nastopajo:

Teta Grizelda: Asja Kahrmanović

Lutke:	Govorijo:	Vodijo:
Sapramiška	Svetlana Makarovič	Breda Hrovatin
Veverica	Mojca Klemenčič	Peter Dougan
Regica	Svetlana Makarovič	Jernej Slapernik/ marko Velkavrh
Doktor Detel	Bojan Marošević	Peter Dougan
Mišji strahec	Nace Simončič	Peter Dougan

Vodja predstave: Zvone Urbič / Lojze Sedovnik
Luč: Miran Udovič / Božo Miler
Odrski delavec: Slavko Milošič

*»Prav majhna je ta miška, veliko nje gorje,
kako naj ga prenese to drobceno srce?
Ne puščajmo je same, vse miške iz Ljubljane
in še iz drugih krajev, vsakdo naj jo obišče:
vabimo vas v ljubljansko lutkovno gledališče!«*

Tako je ob besedilu za svojo novo lutkovno igro leta 1986 zapisala Svetlana Makarovič. In navalile so male in velike miške, človeški mladički in odrasli človeki (kakor pravi Svetlana). Bili so navdušeni nad Sapramiško – ona pa nad njimi. Njeno življenje je čez noč postalo neznansko razburljivo. Pravzaprav se je vse začelo že tistega jutra, ko se je sprehajala po travniku in preštevala cvetove spominčic, pa se je na vsem lepem znašla pred mačko. Mačka je bila tako presenečena, da ji je ušla kletvica »sapramiš nazaj« ... in naša miška se je na smrt prestrašila in jo res ucvrla nazaj – na srečo, sicer bi bila njena pravljica veliko bolj žalostna. In tako se jo je prijelo ime, ki ga nosi s ponosom še zdaj. Postala je slavna, prišla je v zgodovino kot prva miška, ki je zbrala toliko poguma, da je sedla na zobozdravniški stol. Kaj vse je Sapramiška doživela v svojem razburljivem mišjem življenju! Potepala se je po Belorusiji, Nemčiji, Portugalski, Braziliji, Venezueli, Islandiji, kar po dvakrat je obiskala Japonsko, Južno Korejo, Pakistan in Mehiko, večkrat je skočila tudi k sosedom v Italijo, Avstrijo, Hrvaško in še kam ... S svojo sapramiščino se je imenitno sporazumevala z otroki na vseh koncih sveta – čeprav ji je, resnici na ljubo, včasih pomagala teta Grizelda tudi v kakšnem drugem jeziku, celo v kitajščini in japonščini. Po svetu je krasno in zanimivo in zabavno in fino in sploh, in naša Sapramiška je našla cel kup novih prijateljev, ampak ... »Povsod je lepo, doma je pa najlepše!« pravi star mišji pregovor. Naša miška se s tem zelo strinja. Če jo je kje daleč zgrabilo domotožje, je vedno pomislila na to, da se v domači dvorani otroške oči še posebej lepo svetijo. Seveda pa rada obiskuje otroke tudi po drugih slovenskih krajih, saj jo povsod pričakujejo z odprtimi očmi in ušesi. Kadar ji je hudo, so ji vedno pripravljene pomagati in jo spodbujati. Zato je trdno odločena, da bo še dolgo vztrajala v njihovi družbi.

Rekorderka Sapramiška je leta 2005 praznovala tisočo ponovitev svoje predstave in je doslej doživela že preko 1200 ponovitev! Ta preprosta pravljica je med otroki izredno priljubljena. Njena privlačnost je predvsem v besednih igrah in poigravanjih, v jeziku, ki je zelo blizu najmlajšim bralcem in gledalcem. Za to je »kriva« predvsem njena avtorica Svetlana Makarovič, ki ima izreden posluš za duhovit klepet z otroškim občinstvom, zato je predstava hitro našla skupni jezik tudi z gledalci na gostovanjih po svetu.

M. L.

Kako se je že začelo? Aha!

Nekoč je teta Grizelda podarila mali miški Sapramiški za rojstni dan tri prekrasne lešnike. A ko jih je miška hotela streti, jo je grozno zbolel zob ... Za pomoč je poprosila veverico. Lešnik je bil res hitro strt, vendar je končal v veveričinem trebuhu. Nesrečna Sapramiška je bila ogorčena in je uteho iskala pri prijateljici žabi. Regica je bila sicer silno prijazna, a tudi precej nerodna, in drugi lešnik je padel v močvirje ter izginil. Miška je v obupu še enkrat poskusila sama. Zaškrtalo je in počilo. Njen »vob«! Sapramiška je zbrala ves svoj pogum, obiskala dr. Detla, sedla na zobozdravniški stol in zamižala. Malo je povrtal, malo zlepil in spet je lahko zagrizla ... Toda joj! Lešnik je bil prazen! Najraje bi kar umrla. Še dobro, da se je

pravi čas pojavil mišji strahec in ji pričaral cel grm čarobnih lešnikov. Sapramiškina sreča je bila nepopisna.

TRI SPOMINČICE

Tri spominčice sem posadila,
pa so se mi tako razrasle,
da so tri kobilice zelene
vse poletje na njih se pasle,
tralalalalalalalala!

Tri kobilice sem osedlala,
pa takoj so mi pobežljale,
topotale, skakale, divjale,
vse spominčice potacale,
tralalalalalalalala!

Tri kobilice sem napodila,
pa takoj so se razjokale,
se kesale, opravičevale,
da na travniku bi ostale,
tralalalalalalalala!

Spet spominčice sem posadila,
spet so se mi tako razrasle,
da so tri kobilice zelene
vse poletje na njih se pasle,
tralalalalalalalala!

Sem tri lešnike v dar dobila,
moja teta mi jih je dala,
vendar nisem jih še pozobala,
sem za zajtrk jih prihranila,
tralalalalalalalala!

ŠLEKA PAC

Šleka pac, tu imaš,
ti neumna miška ti,
šleka pac, šleka pac,
tole naj te izučī,
šleka pac!

Šleka pac, tu imaš,
to, kar si hotela,
šleka pac, šleka pac,
saj si ti začela,
šleka pac!

GORJE UBOGI MIŠKI

Gorje ubogi miški, gorje, gorje,
gorje ubogi miški, gorje, gorje,
gorje ubogi miški, gorje, gorje,
gorje ubogi miški, gorje, gorje,

od žalosti mi poka srce, srce,
od žalosti mi poka srce, srce,
zalivajo mi smrček solze, solze,
zalivajo mi smrček solze, solze.

Gorje, moji nesrečni zobje, zobje,
gorje, moji nesrečni zobje, zobje,
zakaj me ravno danes bole, bole,
gorje ubogi miški, gorje, gorje.

Gorje ubogi miški, gorje, gorje,
gorje ubogi miški, gorje, gorje,
gorje ubogi miški, gorje, gorje,
gorje, gorje, gorje, gorje ...

NESRAMNA VEVERICA

Nesramna veverica,
prekanjena žival,
moj lešnik v nje trebuhu
je žalostno končal.

Kako je svet pokvarjen,
kako sem žalostna,
moj sapramišji srček
prepoln je gorja!

Nesramna veverica,
prekanjena žival,
moj lešnik v nje trebuhu
je žalostno končal.

Tako je, če se česa
premočno veseliš,
nesreča ne počiva,
uboga Sapramiš.

SAPRAMIŠKA, POTOLAŽI SE

Sapramiška, Sapramiška,
potolaži se,

saj v nesreči nisi sama,
imaš prijatelje.

Le ne bodi črnogleda,
še je upanje,
spet boš zdrava in vesela
grizla lešnike.

Sapramiška, Sapramiška,
vem, hudo ti je,
a povem ti, imam idejo,
le poslušaj me.

JAZ SEM DOKTOR DETEL

Jaz sem doktor Detel Detel,
zobni sem zdravnik zdravnik,
koj vas bom ozdravil zdravil,
no, kje je bolnik, bolnik?

Borova smola, tičji lim, trrr trrr trrr,
iz tega zvarek naredim, trrr trrr trrr,
zobnik, sleč, grašični strok, trrr trrr trrr,
treh zelenih gosenic sok, trrr trrr trrr,
omela, praprot in volčin, trrr trrr trrr,
lepljiva smola korenin, trrr trrr trrr,
pa še divji osji med,
no, pa je nared! –

Slavni doktor Detel Detel
koj te ozdravi,
ti cmerava miška, miška,
le zaupaj mi!

MOJI BELI ZOBKI

Moji beli zobki,
moji beli zobki
kakor sneg se svetijo,
moji beli zobki,
moji beli zobki
se kar sami smejejo!

Se venomer bleščijo,
nikoli ne bolijo,
ker jih vsak dan očistim,
jaz že vem zakaj.
Ko mlečni zob zgubim,

ga miški podarim:
izvoli Sapramiška,
pa novega mi daj!

Moji beli zobki,
moji beli zobki
kakor sneg se svetijo,
moji beli zobki,
moji beli zobki
se kar sami smejejo!

POGUMNA SAPRAMIŠKA

Pogumna Sapramiška,
junaška mala miš,
zaslužiš si nagrado
in zdajle jo dobiš.

Najlepši moj lešnik,
najdebelejši je,
s tem zobkom, s tem zobkom,
tako ga miška stre,

pogumna Sapramiška,
junaška mala miš,
zaslužiš si nagrado
in zdajle jo dobiš!

HUUUU, JAZ SEM STRAŠNI MIŠJI STRAH

Huuu, huuu,
jaz sem strašni mišji strah,
bojte se me vsi.

Huuu, huuu,
že vsak čas bo polnoči,
kdo pa še ne spi?

Huuu, huuu,
že je ura polnoči,
ura groze in strahuuuu ...

PREVEČ JE SREČE

Preveč, preveč je sreče
za miško drobceno,
za tolikšno veselje
je v srcu pretesno,

preveč, preveč je tudi
teh lešnikov bilo,
želodček pa je majhen,
no ja, pa nič zato.

Od žalosti k veselju
je res en sam korak,
če kdo kot Sapramiška
je sila in junak,

če se zares potrudiš,
na svetu vse dobiš,
to vam priseže vaša
presrečna Sapramiš.

ZVEZDE SO NEBO PREPREDLE

Zvezde so nebo prepredle,
zvezde, zvezde zlate,
se smehljajo in migljajo,
Sapramiška, zate.

Sanjaj, sanjaj, miška ti,
kod si vse hodila,
Sapramiška, le počij,
saj si zaslužila.

Nad meglenimi gorami
tiha luna pluje,
svoje lepo blede lice
v reki pogleduje.

In spominčice cveto
okrog tvoje hiške,
drobni cvetki čuvajo
sanje male miške.